

DUYURU**Sayı: 2021/027****BURSA, 04.05.2021****Konu:****E-ARŞİV UYGULAMALARI (E-ARŞİV FATURA, E-SMM) İPTAL, İHTAR/İTİRAZ BİLDİRİM KILAVUZU YAYINLANMIŞTIR**

Söz konusu düzenlemelerden birisi de tebliğe “V.10. e-Belgelere İlişkin İptal/İtiraz, İhbar ve İhtarların Bildirilmesi” başlıklı bölümün eklenmesi olmuştur.

“V.10. e-Belgelere İlişkin İptal/İtiraz, İhbar ve İhtarların Bildirilmesi

Bu Tebliğ kapsamında düzenlenen e-Belgelere ilişkin olarak 13.1.2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu’nun 18. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca noter aracılığıyla, taahhütlü mektupla, telgrafla veya güvenli elektronik imza kullanılarak kayıtlı elektronik posta sistemi ile yapılan ihbar veya ihtarlar ile e-Belge iptal işlemlerinin 01.05.2021 tarihinden itibaren, ebelge.gib.gov.tr adresinde yayımlanacak kılavuzda belirtilen usul, esas ve süreler içinde, elektronik ortamda Başkanlık bilgi işlem sistemine bildirilmesi zorunludur.”

Buna göre mükellefler;

- Noter aracılığıyla, taahhütlü mektupla, telgrafla veya güvenli elektronik imza kullanılarak kayıtlı elektronik posta sistemi (KEP) ile yaptıkları e-belge ihbar veya ihtarları ile
- E-belge iptal işlemlerini
- **01.05.2021** tarihinden itibaren, **ebelge.gib.gov.tr** adresinde yayınlanacak **kılavuzda** belirtilen usul, esas ve süreler içinde, elektronik ortamda Gelir İdaresi Başkanlığı bilgi işlem sistemine bildireceklerdir.

Ayrıca 523 Sıra No.lı VUK Genel Tebliği ile 396 Sıra No.lı VUK Genel Tebliğinde değişiklik yapılmış ve **Temmuz 2021 döneminden itibaren verilmesi gereken Ba ve Bs Formlarına e-Belgelerin dahil edilmeyeceği yönünde düzenleme yapılmıştır.**

Gelir İdaresi Başkanlığı, **e-Arşiv Uygulamalarında (e-Arşiv Fatura, e-SMM) düzenlenen belgeler için** düzenleyicisi ve belgenin muhatabı vergi mükellefiyeti bulunan alıcıları (alıcı vergi kimlik numarası ve Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası bilgisinin belge üzerinde yer alması durumunda) tarafından kullanılması suretiyle, düzenlenmiş belgelerin elektronik ortamda **iptal/itiraz talepleri oluşturulması ve iptal/itiraz taleplerinin elektronik ortamda onaylanmasına ilişkin usul, esas ve sürelerin belirlendiği “e-Arşiv Uygulamaları (e-Arşiv Fatura, e-SMM) İptal, İhtar/İtiraz Bildirim Kılavuzu”** yayınlamıştır.

Söz konusu kılavuzda **e-Fatura** iptal/itiraz ve ihtar süreçleri için ayrıca bir kılavuz yayımlanacağı belirtilmiştir.

Kılavuzda, söz konusu düzenleme kapsamında mükelleflerin vergiye uyum düzeylerinin ölçümü, uyumsuz mükelleflerin tespiti, kayıt dışı ekonomi ile mücadele ve elektronik ortamda yapılan iade (KDVİRA, ÖTVİRA ve GEKSİS gibi) süreçlerinde etkin bir şekilde yararlanılmakta olan Ba ve Bs formlarının e-belgeler yönünden analizinin e-belge veri tabanları üzerinden yapılması sonucunu doğurduğu, bu kapsamda mükellefler özelinde yapılan analizlerin daha sağlıklı ve etkin yapılabilmesi için gerek sistem içinden **yapılan iptallerin**, gerekse de **Türk Ticaret Kanunu'na göre yapılan itiraz işlemlerinin** mükellefler hakkında yapılan analizlerin doğruluğu ve sıhhati açısından e-belge sistemi içerisinde doğru ve karşılaştırılabilir bir şekilde izlenebilir olmasının önem kazandığı açıklanmıştır. (Gelir İdaresi Başkanlığı sistemleri tarafından bu amaçla takip edilecek form Ba/Bs yapısı "sanal Ba/Bs formu" olarak kılavuzda ifade edilmekte olup, mükellefler tarafından verilen Ba/Bs formları ile bir ilgisi bulunmamaktadır.)

Bilindiği üzere e-Belgelere Türk Ticaret Kanunu'nun 18. maddesinin (3) numaralı fıkrasında belirtilen harici itiraz yolları ile de itiraz edilebilmekte olup aynı Kanunun 21. maddesinin (2) numaralı maddesinde "Bir fatura alan kişi aldığı tarihten itibaren sekiz gün içinde, faturanın içeriği hakkında bir itirazda bulunmamışsa bu içeriği kabul etmiş

sayılır" hükmü bulunmaktadır. Kılavuzda, söz konusu sistem ile **e-belge uygulamasında iptal ve itiraz işlemlerinin, sistem üzerinden muhatabına iletebileceği**, bununla birlikte, sistemin kullanılmasının **harici itiraz yollarının** (noter aracılığıyla, taahhütlü mektupla, telgrafla veya güvenli elektronik imza kullanılarak kayıtlı elektronik posta sistemi ile) **kullanılmasına engel teşkil etmeyeceği de** açıklanmış, **harici yollarla yapılan itiraz işlemlerinin sistem üzerinden bildirilerek alıcı/satıcının onayına sunulması gerekeceği belirtilmiştir.**

E-Arşiv Faturalar ve e-SMM belgeleri sistem üzerinden iptal/itiraz işlemlerinin gerçekleştirilmesi özellikle sistem bilgileri ile beyan, bildirim ve formlardaki bilgilerin uyumluluğunun sağlanması açısından gereklidir.

Gelir İdaresi Başkanlığı (GİB) portal yöntemini kullanan e-Arşiv Fatura ve e-SMM kayıtlı kullanıcısı olan mükellefler mali mühür/elektronik imzaları ile **GİB Portal Uygulamasına giriş yaparak, Özel Entegratör ve Entegrasyon Yöntemini kullanan** mükellefler ile kayıtlı e-Belge kullanıcısı olmayan (5.000/30.000 TL üzeri belgeleri GİB portaldan düzenleyen) mükellefler ise **İnteraktif Vergi Dairesi kullanıcı kodu ve şifreleri ile 5.000 TL ve 30.000 TL e-Arşiv Fatura Portalına giriş yaparak** kılavuzda belirtilen şekilde işlemlerini oluşturabileceklerdir.

A-İptal İşlemi

Kılavuzda açıklandığı şekilde alıcı veya satıcı tarafından e-Arşiv Fatura ve e-SMM iptal işlemi sistem üzerinden yapılabilecektir.

E-Arşiv Fatura ve e-SMM belgelerinin iptal işlemlerinde **8 günlük sürenin tespiti** e-belgenin alıcıya **iletilme tarihinden itibaren başlayacaktır**. İptal işlemi her durumda 8 günlük süre içinde yapılmalıdır.

1- Alıcılar Tarafından İptal Talebi Oluşturulması

- GİB portal yöntemini kullanan e-Arşiv Fatura ve e-SMM kayıtlı kullanıcısı olan mükellefler mali mühür/elektronik imzaları ile GİB Portal Uygulamasına giriş yaparak kendilerine düzenlenen e-Belgeler için “İptal Talebi” oluşturabilirler.

- Özel Entegratör
- Entegrasyon Yöntemini kullanan mükellefler

İnteraktif V.D kullanıcı kodu ve şifreleri ile kendilerine düzenlenen e-Belgeler için “İptal Talebi” oluşturabilirler.

- Kayıtlı e-Belge kullanıcısı olmayan (5.000/30.000 TL üzeri belgeleri GİB portaldan düzenleyen) mükellefler 5.000 TL ve 30.000 TL e-Arşiv Fatura Portalına giriş yaparak kendilerine düzenlenen e-Belgeler için “İptal Talebi” oluşturabilirler.

Alıcı gerekçe belirterek iptal talebini sistem üzerinden oluşturup, satıcıya yine sistem üzerinden gönderecektir.

a- Satıcının kendisine sistem üzerinden gelen iptal talebini onaylaması halinde söz konusu belge, hem alıcının sanal Ba formunda hem de satıcının sanal Bs formunda yer almayacaktır.

b- Satıcının kendisine sistem üzerinden gelen iptal talebini reddetmesi halinde söz konusu belge hem alıcının sanal Ba formunda hem de satıcının sanal Bs formunda yer alacaktır.

2- Satıcı Tarafından İptal Talebi Oluşturulması

- GİB Portal Yöntemini kullanan e-Arşiv Fatura ve e-SMM kayıtlı kullanıcısı olan mükellefler mali mühür/elektronik imzaları ile GİB Portal Uygulamasına giriş yaparak düzenledikleri e-Belgeler için “İptal Talebinde” bulunabilirler.

- Kayıtlı e-Belge kullanıcısı olmayan (5.000/30.000 TL üzeri belgeleri GİB portaldan düzenleyen) mükellefler ise İnteraktif V.D kullanıcı kodu ve şifreleri ile 5.000 TL ve 30.000 TL e-Arşiv Fatura Portalına giriş yaparak düzenledikleri e-Belgeler için “İptal Talebinde” bulunabilirler.

- Özel Entegratör ve Entegrasyon Yöntemini kullanan mükellefler ise Gelir İdaresi Başkanlığı’na gönderecekleri “İptal Raporu” ile düzenledikleri e-Belgeler için “İptal Talebinde” bulunabilirler.

Satıcı gerekçe belirterek iptal talebini sistem üzerinden oluşturup, alıcıya yine sistem üzerinden gönderecektir.

a- Alıcı kendisine sistem üzerinden gelen iptal talebini onaylaması halinde söz konusu belge hem alıcının sanal Ba formunda hem de satıcının sanal Bs formunda yer almayacaktır.

b- Alıcının kendisine sistem üzerinden gelen iptal talebini reddetmesi halinde söz konusu belge hem alıcının sanal Ba formunda hem de satıcının sanal Bs formunda yer alacaktır.

B- İtiraz İşlemi

6102 sayılı Kanunun 18 inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca noter aracılığıyla, taahhütlü mektupla, telgrafla veya güvenli elektronik imza kullanılarak KEP sistemi yöntemleri ile harici yöntemler uygulanarak itiraz işlemi gerçekleştirilmesi halinde, yapılan itiraz ile ilgili bildiriminin Gelir İdaresi Başkanlığı sistemi üzerinden de yapılması gerekmektedir.

1- Alıcılar Tarafından İtiraz Talebi Oluşturulması

GİB portal yöntemini kullanan e-Arşiv Fatura ve e-SMM kayıtlı kullanıcısı olan mükellefler mali mühür/elektronik imzaları ile GİB Portal Uygulamasına giriş yaparak kendilerine düzenlenen e-Belgeler için “İtiraz Talebi” oluşturabilirler.

- Özel Entegratör
- Entegrasyon Yöntemini kullanan mükellefler

İnteraktif V.D kullanıcı kodu ve şifreleri ile kendilerine düzenlenen e-Belgeler için “İtiraz Talebi” oluşturabilirler.

- Kayıtlı e-Belge kullanıcısı olmayan (5.000/30.000 TL üzeri belgeleri GİB portaldan düzenleyen) mükellefler 5.000 TL ve 30.000 TL e-Arşiv Fatura Portalına giriş yaparak kendilerine düzenlenen e-Belgeler için “İtiraz Talebi” oluşturabilirler.

İtiraz talebinde aşağıdaki bilgilerin sisteme girilmesi gerekmektedir:

“İtiraz Belge Numarası” alanına 6102 sayılı Kanunun 18 inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca noter aracılığıyla, taahhütlü mektupla, telgrafla veya güvenli elektronik imza kullanılarak KEP sistemi ile yapılan işlemler neticesinde oluşacak belgenin numarası girilmelidir.

“İtiraz Belge Tarihi” alanına 6102 sayılı Kanunun 18 inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca noter aracılığıyla, taahhütlü mektupla, telgrafla veya güvenli elektronik imza kullanılarak KEP sistemi ile yapılan işlemler neticesinde oluşacak belgenin tarihi girilmelidir.

“İtiraz Yöntemi” alanına 6102 sayılı Kanunun 18 inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca noter aracılığıyla, taahhütlü mektupla, telgrafla veya güvenli elektronik imza kullanılarak KEP sistemi yöntemlerinden hangisi aracılığıyla itiraz işlemi yapılmış ise o yöntem seçilecektir.

1.1-Alıcının itiraz talebinin system üzerinden onay/onaylamama/reddedilmesinin sonuçları

a- İtiraz talebinin kabul edilmesi durumunda;

İtiraz işleminin, düzenleyicisi tarafından kabul edilmesi ve bu işlemin belgenin ait olduğu ayı izleyen ayın 20. günü sonuna kadar yapılması durumunda ilgili belge hem alıcının sanal Ba formunda hem de satıcının sanal Bs formunda yer almayacaktır.

b- İtiraz talebinin süresinde onaylanmaması ya da reddedilmesi durumunda;

İtiraz işleminin düzenleyicisi tarafından kabul edilmemesi ya da itiraz işlemine ilişkin kabul işlemlerinin belgenin ait olduğu ayı izleyen ayın 20. günü sonuna kadar yapılmaması durumunda belge, alıcısının sanal Ba formunda yer almayacak olup, bununla birlikte itiraz talebini süresinde onaylamayan ya da reddeden satıcının sanal Bs formunda yer alacaktır.

2- Satıcılar Tarafından İtiraz Talebi Oluşturulması

-GİB portal yöntemini kullanan e-Arşiv Fatura ve e-SMM kayıtlı kullanıcısı olan mükellefler mali mühür/elektronik imzaları ile GİB Portal Uygulamasına giriş yaparak kendilerine düzenlenen e-Belgeler için “İtiraz Talebi” oluşturabilirler.

-Kayıtlı e-Belge kullanıcısı olmayan (5.000/30.000 TL üzeri belgeleri GİB portaldan düzenleyen) mükellefler 5.000 TL ve 30.000 TL e-Arşiv Fatura Portalına giriş yaparak kendilerine düzenlenen e-Belgeler için “İtiraz Talebi” oluşturabilirler.

Özel Entegratör ve Entegrasyon Yöntemini kullanan mükellefler ise Gelir İdaresi Başkanlığı'na gönderecekleri “İtiraz Raporu” ile düzenledikleri e-Belgeler için “İtiraz Talebinde” bulunabilirler.

2.1-Satıcının itiraz talebinin sistem üzerinden onay/onaylamama/reddedilmesinin sonuçları

a- İtiraz talebinin kabul edilmesi durumunda;

İtiraz işleminin alıcısı tarafından kabul edilmesi ve bu işlemin belgenin ait olduğu ayı izleyen ayın 20 nci günü sonuna kadar yapılması durumunda ilgili belge hem alıcının sanal Ba hem de satıcının sanal Bs formunda yer almayacaktır.

b- İtiraz talebinin süresinde onaylanmaması ya da reddedilmesi durumunda;

İtiraz işleminin alıcı tarafından kabul edilmemesi ya da itiraz işlemine ilişkin kabul işlemlerinin belgenin ait olduğu ayı izleyen ayın 20. günü sonuna kadar yapılmaması durumunda belge satıcının sanal Bs formunda yer almayacak olup, bununla birlikte itiraz talebini süresinde onaylamayan ya da reddeden alıcının sanal Ba formunda yer alacaktır.

Söz konusu uygulama 01.05.2021 tarihi itibarı ile başlamıştır.

Noter, taahhütlü mektup, telgraf veya güvenli elektronik imza kullanılarak KEP sistemi ile harici olarak E-Arşiv ve e-SMM'larına yapılan itirazların 01.05.2021 tarihinden itibaren kılavuzda belirtildiği şekilde Gelir İdaresi Başkanlığı bilgi işlem sisteminde de yer alması gerekmektedir. Aksi halde harici olarak yapılan itirazlar Gelir İdaresi Başkanlığı bilgi işlem sisteminde görülemeyeceği için, itiraz edilen belgeler Gelir İdaresi Başkanlığı bilgi işlem sistemindeki veri tabanında itiraz edilmemiş, normal belge olarak görülecektir.

Saygılarımızla,

BİROL CİHANOĞLU
Yeminli Mali Müşavir

(*)Duyularımızda yer verilen açıklamalar sadece bilgilendirme amaçlıdır. Tereddüt edilen hususlarda kesin işlem yapmadan önce ve sirkülerlerimiz hakkında görüş, eleştiri ve sorularınız için Yeminli Mali Müşavirliğimiz ile iletişime geçebilirsiniz.